

Gemeente Amsterdam
Bureau Leerplicht Plus

Iedereen naar school

Informatie voor ouders over leerplicht en kwalificatieplicht

Inleiding

Onderwijs is belangrijk om in de maatschappij goed mee te komen. Met een goede opleiding en een diploma op zak sta je sterker. Daarom is de leerplicht, waaronder ook de kwalificatieplicht valt, vastgelegd in de wet. In deze folder leest u welke afspraken, rechten en plichten er gelden voor u, uw kind, de school en de leerplichtambtenaar.

Leerplicht = leerrecht

Uw kind mag vanaf het vierde jaar naar school. Veel kinderen gaan voor hun vierde al een tijdje naar een voorschool of een kinderdagverblijf. Zo worden ze spelenderwijs voorbereid op de basisschool. Kinderen zijn volgens de wet leerplichtig vanaf de eerste schooldag in de maand na hun vijfde verjaardag. Dus als uw kind op 10 oktober vijf jaar wordt, moet hij of zij in datzelfde jaar vanaf de eerste schooldag in november naar school. Vanaf dat moment is uw kind volledig leerplichtig. De volledige leerplicht eindigt aan het eind van het schooljaar waarin uw kind zestien jaar wordt. Leerplicht is ook een leerrecht want ieder kind in Nederland heeft recht op onderwijs.

Kwalificatieplicht

Voor een goede startpositie op de arbeidsmarkt is een diploma nodig op minimaal mbo 2 of havo/vwo-niveau. Zo'n diploma heet een startkwalificatie. Een startkwalificatie vergroot niet alleen de kans om een baan te vinden maar ook te behouden. Met ingang van 1 augustus 2007 zijn jongeren verplicht om tot hun 18^e jaar onderwijs te blijven volgen, als zij die startkwalificatie nog niet hebben. Zij kunnen daarvoor volledig dagonderwijs volgen of vormen van onderwijs met een combinatie van leren en werken, bijvoorbeeld een BBL-opleiding. Voor sommige vormen van onderwijs is een vrijstelling nodig, bijvoorbeeld voor het volgen van een bedrijfsopleiding.

De kwalificatieplicht houdt ook in dat uw zoon of dochter na het behalen van het vmbo-diploma een overstap moet maken naar een mbo-opleiding. Als een jongere 18 is en nog geen startkwalificatie heeft, moeten de gemeente en de school zich inspannen om hem of haar alsnog een startkwalificatie te laten halen. Jongeren die niet in staat zijn een startkwalificatie te halen, worden geholpen naar een passend onderwijs- of leertraject.

Bureau Leerplicht Plus is onderdeel van de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling van de gemeente Amsterdam en werkt vanuit de stadsdelen. Het bureau richt zich niet alleen op leerplichtigen van 5 tot 18 jaar maar ook op bovenleerplichtigen van 18 tot 23 jaar. De medewerkers van het bureau heten leerplichtplusambtenaren. Samen met scholen en andere instellingen zetten zij zich er voor in dat alle kinderen naar school gaan en alle jongeren hun opleiding afronden totdat zij een startkwalificatie hebben. Het bureau organiseert regelmatig handhavingsacties, bijvoorbeeld rond luxeverzuim, te laat komen en spijbelen en controleert ook de scholen op hun wettelijke taak rond verzuim. De leerplichtplusambtenaren hebben een werkplek op een stadsdeelkantoor, een school of een andere locatie in de stad. Het hoofdkantoor is gevestigd op de Weesperstraat 101, telefoon 020 251 8070.

Wat doet de leerplichtplusambtenaar?

De leerplichtplusambtenaar ziet er op toe dat de Leerplichtwet en de wettelijke afspraken voor bovenleerplichtigen worden nageleefd. Dat betekent dat hij of zij:

- er op toe ziet dat leerlingen tot 18 jaar bij een school staan ingeschreven totdat zij een startkwalificatie hebben;
- er op toe ziet dat jongeren van 18 tot 23 jaar, die nog geen startkwalificatie hebben, bezig zijn deze te behalen;
- direct een onderzoek instelt als er een melding is dat een leerling zonder toestemming van school wegblijft;
- samenwerkt met de school en andere partners om spijbelaars en uitvallers zo snel mogelijk weer naar school terug te laten keren, eventueel met een steuntje in de rug van een schoolarts, een ouderkindercentrum, de jeugdzorg of een andere instelling.

De leerplichtplusambtenaar is onafhankelijk. Als het op school niet goed gaat met uw kind en u komt er met de school niet uit, dan kunt u de leerplichtplusambtenaar bellen voor informatie of advies.

Wat wordt er van de school verwacht?

Scholen doen er alles aan om te zorgen voor goed onderwijs, een veilige en prettige leeromgeving en een goed verzuimbeleid. Daarnaast zijn scholen verplicht om:

- leerlingen in te schrijven en bij vertrek weer uit te schrijven en dit door te geven aan de leerplichtadministratie van de gemeente. De school mag een leerplichtige leerling pas uitschrijven als de leerling is ingeschreven op een nieuwe school of als een vrijstelling van inschrijving is afgegeven. De school mag een bovenleerplichtige leerling pas uitschrijven als deze een startkwalificatie heeft behaald of op een andere school of een leer/werk- of zorgtraject is ingeschreven;
- zich in te spannen een andere school te vinden, als uw kind niet op de huidige school kan blijven;
- ongeoorloofd verzuim of een twijfelachtige ziekmelding door te geven aan de leerplichtadministratie van de gemeente;
- uw kind te melden bij de gemeente als het zonder startkwalificatie de school verlaat.

Scholen die zich niet aan de leerplichtwet houden, kunnen net als ouders en jongeren, een proces verbaal krijgen.

Wat wordt er van ouders/verzorgers van leerplichtigen verwacht?

Ouders willen graag dat hun kind een fijne schooltijd heeft. Daarom is het belangrijk dat u goed contact heeft met de school en de ouderavonden bezoekt. Als u denkt of merkt dat uw kind, om welke reden dan ook, met tegenzin naar school gaat of spijbelt, kunt u dat met de leerkracht of de mentor bespreken. Komt u er met de school niet uit, vraagt u dan advies aan de leerplichtplusambtenaar.

Volgens de Leerplichtwet bent u verplicht:

- uw leerplichtige kind in te schrijven op een school en
- er op toe te zien dat uw kind de lessen volgt. Alleen als uw kind ziek is, kan het niet naar school. U moet dan meteen de school op de hoogte brengen.

Kan mijn leerplichtige kind een extra vrije dag krijgen?

Dat kan in sommige gevallen. Bijvoorbeeld in het geval van

- een verhuizing;
- wettelijke verplichtingen zoals een afspraak bij de kinderrechter of een oproep van de leerplichtplusambtenaar;
- verplichtingen die voortkomen uit een geloofsovertuiging;
- een huwelijk en viering van een 12½, 25-, 40-, 50- of 60-jarig huwelijksjubileum van naaste familieleden;
- viering van een 25-, 40- of 50-jarig ambtsjubileum van de (groot-) ouders
- ernstige ziekte of overlijden van naaste familieleden;
- zogenoemde 'andere gewichtige omstandigheden'. Dit zijn omstandigheden die, of onverwachts zijn, of buiten de wil van de ouders zijn gelegen.

Voorbeelden van situaties waarin u geen extra vrije dag(en) kunt krijgen:

- een familiebezoek in het buitenland;
- een vakantie in een goedkope periode of met een speciale aanbieding;
- gebrek aan boekingsmogelijkheden in de gewone vakantietijd;
- eerdere of latere terugkeer in verband met (verkeers-)drukke;
- verlof voor een kind omdat andere kinderen uit het gezin al vrij zijn;
- vakantiespreiding;
- samen reizen.

Wat zegt de wet over religieuze verplichtingen?

Als u verlof nodig heeft voor het voldoen aan religieuze verplichtingen bent u verplicht dit uiterlijk twee dagen van te voren te melden aan de directeur van de school. De richtlijn voor de viering van niet-christelijke feestdagen is in Amsterdam één vrije dag per feest. Meer informatie over niet-christelijke feestdagen kunt u vinden op www.bureauleerlichtplus.nl

Hoe kan ik een vrije dag aanvragen voor mijn leerplichtige kind en wie beslist?

Een aanvraag voor één of meer vrije dagen heet een aanvraag extra verlof. Een aanvraag moet schriftelijk worden ingediend bij de directeur van de school. De formulieren hiervoor kunt u via de school krijgen. Over een verlofaanvraag van tien schooldagen of minder beslist de directeur. Gaat het om meer dan tien schooldagen, dan beslist de leerplichtambtenaar.

Verlofaanvragen worden altijd individueel beoordeeld. Als u het niet eens bent met de beslissing kunt u binnen zes weken een bezwaarschrift indienen bij de instantie die het besluit heeft genomen, dus bij de school of bij leerplicht. Blijft u het oneens, dan kan er op grond van de Algemene wet bestuursrecht een beroepschrift worden ingediend bij de Arrondissementsrechtbank.

Kan ik met mijn leerplichtige kinderen buiten de schoolvakanties op vakantie gaan?

Dit mag niet. Eerder op vakantie gaan of later terugkomen is een vorm van spijbelen. De school stelt de vakantieperiode ruim van te voren vast. Op ongeoorloofd verzuim rond vakanties, zogenaamd 'luxeverzuim', wordt streng toezicht gehouden. Als u er niets aan kunt doen dat uw kind buiten de schoolvakantie afwezig is, moet u dit kunnen bewijzen. De leerplichtplusambtenaar controleert dit. Kunt u de afwezigheid van uw kind onvoldoende verklaren dan wordt er een proces-verbaal opgemaakt.

En als het niet mogelijk is om in de schoolvakanties op vakantie te gaan?

Alleen als u kunt aantonen dat u een speciaal beroep heeft waardoor het onmogelijk is om in de gewone schoolvakanties op vakantie te gaan, kan extra verlof worden verleend. Het dienstrooster van uw werkgever is geen reden om toestemming te krijgen. Voor extra vakantieverlof gelden de volgende regels:

- ouders vragen het verlof minimaal zes weken van tevoren schriftelijk aan bij de directeur van de school; u kunt bij de school een aanvraagformulier krijgen;
- het verlof mag maximaal één keer per jaar worden verleend, voor maximaal 10 schooldagen;
- het verlof mag niet vallen in de eerste twee weken van het schooljaar;
- ouders moeten kunnen aantonen dat een vakantie in de gewone vakanties tot onoverkomelijke zakelijke problemen zal leiden.

Wat moet ik doen als mijn leerplichtige kind lange tijd niet naar school kan?

Wanneer uw kind lange tijd niet naar school kan vanwege lichamelijke of psychische problemen, kunt u bij de leerplichtplusambtenaar een beroep doen op vrijstelling. De leerplichtplusambtenaar schakelt een arts of psycholoog in om te beoordelen of uw kind van inschrijvingsplicht wordt vrijgesteld.

Mag mijn kind in het buitenland naar school?

Ja, dat mag. U moet dan wel zorgen voor een verklaring van die school. Uit de verklaring moet blijken dat uw kind staat ingeschreven en de school daadwerkelijk bezoekt. Als uw kind langer dan acht maanden een school in het buitenland bezoekt, bent u verplicht uw kind uit te schrijven uit de Gemeentelijke Basisadministratie (artikel 48 GBA).

Wat zijn de gevolgen van ongeoorloofd verzuim voor leerplichtigen van 5 tot 18 jaar?

Na een melding van ongeoorloofd verzuim zal de leerplichtplusambtenaar eerst onderzoeken wat er aan de hand is en afspraken maken, zodat het verzuim stopt. Jongeren vanaf 12 jaar worden, naast hun ouders, zelf aangesproken op hun verzuimgedrag, want vanaf deze leeftijd is er ook een eigen verantwoordelijkheid. Een leerplichtplusambtenaar kan verschillende maatregelen nemen bij ongeoorloofd verzuim:

- de leerplichtplusambtenaar kan bij spijbelen besluiten om een waarschuwing te geven;
- jongeren die nog niet eerder met justitie in aanraking zijn gekomen, kunnen worden doorgestuurd naar bureau HALT voor een leer- of werkstraf. Als dit niet helpt stuurt de leerplichtplusambtenaar het proces-verbaal alsnog door naar justitie;
- als er een extra steuntje in de rug nodig is voor u of uw kind kan de leerplichtplusambtenaar de weg wijzen naar een instantie die daarvoor kan zorgen;
- de leerplichtplusambtenaar kan ook besluiten een proces-verbaal op te maken of een zorgmelding te doen bij jeugdzorg;
- na een proces-verbaal beoordeelt justitie wat de beste maatregel is. Dat kan bijvoorbeeld een boete, een spijbelleerstraf, een opvoedcursus of andere extra hulp zijn;
- voor luxe verzuim wordt altijd een proces-verbaal opgemaakt.

Wat zijn de gevolgen van ongeoorloofd verzuim voor bovenleerplichtigen van 18 tot 23 jaar?

Jongeren boven de 18 jaar hebben een eigen verantwoordelijkheid voor hun schoolgang en hun toekomst. Helaas zijn er nog te veel jongeren die zonder startkwalificatie van school gaan. Daarom melden de scholen ook het verzuim van jongeren van 18 tot 23 jaar. Als het verzuim niet stopt of de school geen contact kan krijgen, stuurt de leerplichtplusambtenaar een oproepbrief naar de jongere of gaat op huisbezoek. In een gesprek wordt samen bekeken wat de mogelijkheden zijn om toch een startkwalificatie te behalen.

Als de jongere niet terugkeert naar school, volgt uitschrijving van school. In dat geval verliest hij of zij ook het recht op studiefinanciering en een OV-jaarkaart. Onterecht verkregen studiefinanciering kan worden teruggevorderd door de Informatie Beheergroep.

Waar kan ik meer informatie krijgen?

- Als uw kind wel op een school staat ingeschreven, dan kunt u terecht bij de leerplichtplusambtenaar van het stadsdeel waar de school van uw kind staat.
- Als uw kind (nog) niet op een school staat ingeschreven kunt u voor informatie en advies terecht bij de leerplichtplusambtenaar van het stadsdeel waar u woont.

Om een stadsdeel te bellen, draait u het publieksnummer van de gemeente Amsterdam 14020. Ook kunt u voor meer informatie onze website bezoeken **www.bureauleerplichtplus.nl** of bellen met het algemene nummer van Bureau Leerplicht Plus 020 251 8070. Het e-mailadres is bureauleerplichtplus@dmo.amsterdam.nl.

Klachten

Heeft u een klacht over de handelwijze van een leerplichtplusambtenaar? Dan kunt u terecht bij de leidinggevende van de leerplichtplusambtenaar via het algemene nummer van Bureau Leerplicht Plus 020 251 8070.

Websites

www.bureauleerplichtplus.nl
www.onderwijsconsument.nl
www.onderwijs.amsterdam.nl
www.postbus51.nl (onderwijs)
www.minocw.nl/leerplicht
www.voortijdigschoolverlaten.nl
www.onderwijsinspectie.nl
www.ingrado.nl

Colofon

Vormgeving: Inge Bekkers
Fotografie: Katrien Mulder
Tekst: Bureau Leerplicht Plus

Bureau Leerplicht Plus
Weesperstraat 101
Postbus 1840
1000 BV Amsterdam
020 251 8070
bureauleerplichtplus@dmo.amsterdam.nl
www.bureauleerplichtplus.nl

Deze folder is een uitgave van Bureau Leerplicht Plus.
Bureau Leerplicht Plus is een onderdeel van de Dienst Maatschappelijke
Ontwikkeling van de gemeente Amsterdam.

Aan deze folder kunnen geen rechten worden ontleend.
Maart 2009